3.2

Besloten om het voorstel in procedure te brengen.

WESTLANDVERSTANDIG
Altijd dichtbij & daadkrachtig

Initiatiefvoorstel
Opheffing geheimhouding Oekraïne-huisvesting Wateringen-Noord. Geen achterkamertjespolitiek, maar openheid naar onze inwoners

De Raad van de gemeente Westland, in vergadering bijeen op 11 november 2026,

Aan: De Gemeenteraad van Westland
Van: Fractie Westland Verstandig
Betreft: Opheffing geheimhouding Collegebesluit 26-263 van 3 november 2026

1. Aanleiding
Westland Verstandig heeft het College om inlichtingen gevraagd over de nieuwe huisvesting van Oekraïense vluchtelingen in Wateringen-Noord.

In plaats van volledige openheid te geven over de financiële afspraken en de mogelijke kosten voor onze gemeente, heeft het College op 3 november 2026 onder nummer 26-263 besloten geheimhouding op te leggen op de huurovereenkomst en de vertragingskosten, en wel voor de duur van het project.

Het College beroept zich daarbij op vier uitzonderingsgronden uit artikel 5.1, tweede lid, van de Wet open overheid (Woo): de financiële en economische belangen van de gemeente, de persoonlijke levenssfeer, concurrentiegevoelige bedrijfsgegevens en het goed functioneren van bestuursorganen. De openbare toelichting van het College beperkt zich echter tot de mededeling dat om financiële en economische redenen geheimhouding op twee documenten is gelegd.

Westland Verstandig acht deze motivering volstrekt onvoldoende. Het gaat immers om publieke middelen, financiële verplichtingen die de gemeente aangaat en besluiten die gevolgen hebben voor de inwoners van Wateringen-Noord. Die inwoners hebben het recht te weten welke afspraken namens hen worden gemaakt, welke financiële risico's de gemeente loopt en welke kosten uiteindelijk voor rekening van de gemeenschap komen.

Westland Verstandig wil geen achterkamertjespolitiek. Onze inwoners hebben recht op openheid, niet op een gemeentebestuur dat financiële afspraken achter een muur van geheimhouding plaatst.

Daarom dient Westland Verstandig dit initiatiefvoorstel in.

2. Geheimhouding is uitzondering, geen bestuurlijk automatisme
Het uitgangspunt van de Wet open overheid is dat overheidsinformatie openbaar is, tenzij zwaarwegende belangen zich daartegen verzetten. Dat uitgangspunt is ook vastgelegd in het eigen Geheimhoudingsprotocol van de gemeente Westland. Daarin

is bepaald dat geheimhouding zorgvuldig, begrijpelijk en specifiek per document moet worden gemotiveerd. Het enkele noemen van wettelijke uitzonderingsgronden is daarvoor niet voldoende.

Het College moet duidelijk maken waarom openbaarmaking van concrete informatie daadwerkelijk schade zou veroorzaken en waarom die schade zwaarder weegt dan het publieke belang van openbaarheid.

Een dergelijke concrete onderbouwing ontbreekt in de gepubliceerde toelichting op Collegebesluit 26-263.

Dat het College vier wettelijke uitzonderingsgronden opsomt, betekent nog niet dat daarmee is aangetoond dat de volledige huurovereenkomst en alle informatie over de vertragingskosten geheim moeten blijven.

Westland Verstandig betwist daarom dat de thans openbaar gemaakte motivering voldoende rechtvaardiging biedt voor de opgelegde geheimhouding.

3. De vier aangevoerde geheimhoudingsgronden overtuigen niet

A. Economische en financiële belangen van de gemeente – artikel 5.1 lid 2 onder b Woo

Het College stelt dat openbaarmaking de financiële en economische belangen van de gemeente kan raken.

Maar juist wanneer de gemeente financiële verplichtingen aangaat, moeten inwoners en Gemeenteraad kunnen controleren of zorgvuldig met gemeenschapsgeld wordt omgegaan.

Welke huurprijs betaalt de gemeente? Voor welke periode worden verplichtingen aangegaan? Welke aanvullende kosten zijn overeengekomen? Welke vertragingskosten zijn ontstaan en wie is daarvoor verantwoordelijk?

Dit zijn vragen die rechtstreeks raken aan de publieke verantwoording.

Als het College meent dat openbaarmaking van specifieke contractuele bepalingen de onderhandelingspositie van de gemeente daadwerkelijk zou schaden, moet het dat concreet aantonen.

Het enkele bestaan van financiële afspraken is onvoldoende om volledige geheimhouding te rechtvaardigen.

B. Bescherming van de persoonlijke levenssfeer – artikel 5.1 lid 2 onder e Woo
Westland Verstandig onderschrijft dat persoonsgegevens en de privacy van individuele betrokkenen beschermd moeten worden. Maar de bescherming van persoonsgegevens vormt geen vanzelfsprekende rechtvaardiging om een volledige huurovereenkomst of informatie over vertragingskosten geheim te houden. Persoonsgegevens kunnen, waar noodzakelijk, worden weggelakt.

De privacy van individuele Oekraïense ontheemden, medewerkers of andere betrokken personen mag niet worden gebruikt als algemene reden om financiële afspraken tussen de gemeente en contractspartijen aan het publieke debat te onttrekken.

C. Bescherming van concurrentiegevoelige bedrijfsgegevens – artikel 5.1 lid 2 onder f Woo
Ook deze uitzonderingsgrond kan slechts betrekking hebben op informatie waarvan openbaarmaking daadwerkelijk een relevant concurrentiebelang zou schaden.

Het College heeft in zijn openbare toelichting niet duidelijk gemaakt welke gegevens concurrentiegevoelig zouden zijn, wie daardoor benadeeld zou worden en waarom minder ingrijpende maatregelen onvoldoende bescherming bieden. Contractspartijen van de gemeente moeten er rekening mee houden dat overeenkomsten waarbij gemeenschapsgeld wordt besteed onderwerp kunnen zijn van publieke controle.

Dat betekent niet dat iedere bedrijfsgevoelige passage openbaar moet worden gemaakt, maar evenmin dat een gehele overeenkomst zonder nadere onderbouwing geheim kan blijven.

D. Het goed functioneren van bestuursorganen – artikel 5.1 lid 2 onder i Woo
Deze uitzonderingsgrond mag niet worden gebruikt om bestuurlijk ongemak, politieke kritiek of lastige vragen van inwoners en raadsleden te voorkomen.

Juist het goed functioneren van een democratisch bestuur vereist openheid, controleerbaarheid en verantwoording.

Het College heeft niet concreet toegelicht waarom openbaarmaking van de huurovereenkomst en de vertragingskosten het functioneren van het gemeentebestuur zou belemmeren. Westland Verstandig vindt dat deze grond niet mag dienen als een algemeen vangnet wanneer de andere uitzonderingsgronden onvoldoende zijn onderbouwd.

4. Inwoners van Wateringen-Noord hebben recht op duidelijkheid
De nieuwe huisvesting van Oekraïense vluchtelingen in Wateringen-Noord is een onderwerp dat de directe leefomgeving van onze inwoners raakt.

Het gaat daarbij niet alleen om de huisvesting zelf, maar ook om de ruimtelijke gevolgen, de financiële afspraken, de duur van de huisvesting en de mogelijke risico's voor de gemeente. Westland Verstandig vindt dat inwoners tijdig en volledig moeten worden geïnformeerd. Zij mogen niet pas achteraf ontdekken welke afspraken het College heeft gemaakt en welke financiële verplichtingen daaruit zijn voortgevloeid. Bovendien is het juist Westland Verstandig geweest dat om inlichtingen heeft verzocht.

Dat een verzoek vanuit de Gemeenteraad om openheid leidt tot het geheim verklaren van stukken, roept vragen op over de bestuurscultuur. Het antwoord op kritische vragen moet bestaan uit duidelijke informatie, niet uit méér geheimhouding.

De Gemeenteraad is er om het College te controleren. Het College is er niet om zelf te bepalen welke financieel-bestuurlijke informatie buiten het zicht van inwoners moet blijven zonder daarvoor een overtuigende rechtvaardiging te geven.

5. De gekozen duur van de geheimhouding is onvoldoende toegelicht
Het College heeft besloten de geheimhouding te laten gelden gedurende de volledige duur van het project. Dat kan een langdurige periode zijn. Niet duidelijk is gemaakt waarom de belangen die geheimhouding volgens het College noodzakelijk maken gedurende die gehele periode zouden blijven bestaan.

Ook ontbreekt een concrete toelichting op het moment waarop de geheimhouding opnieuw wordt beoordeeld. Westland Verstandig acht dit onwenselijk. Geheimhouding mag niet langer voortduren dan noodzakelijk en moet steeds op actuele, aantoonbare belangen berusten.

Het eigen gemeentelijke protocol verlangt bovendien dat de duur van de geheimhouding wordt gespecificeerd en gemotiveerd.

6. Bevoegdheid van de Gemeenteraad
Op grond van artikel 89, vierde lid, van de Gemeentewet is de Gemeenteraad bevoegd om de geheimhouding op te heffen wanneer de betreffende informatie onder geheimhouding aan de Raad is verstrekt.

Is de informatie nog niet aan de Raad verstrekt, dan ligt de bevoegdheid tot opheffing in beginsel bij het College dat de geheimhouding heeft opgelegd, op grond van artikel 89, derde lid, van de Gemeentewet. Westland Verstandig verzoekt

daarom de griffie vast te stellen of de betreffende documenten reeds aan de Raad zijn verstrekt, zodat de juiste besluitvormingsroute wordt gevolgd.

Het College dient overeenkomstig artikel 34 van het Reglement van Orde en het gemeentelijke Geheimhoudingsprotocol voorafgaand aan de besluitvorming in de gelegenheid te worden gesteld zijn standpunt kenbaar te maken.

Westland Verstandig is van oordeel dat deze procedure voortvarend moet worden doorlopen.

7. Financiële gevolgen
Aan dit initiatiefvoorstel zijn geen nieuwe materiële uitgaven verbonden. De eventuele werkzaamheden voor beoordeling, anonimisering en openbaarmaking kunnen binnen de reguliere ambtelijke werkzaamheden worden uitgevoerd.

8. Ontwerp-raadsbesluit
De Gemeenteraad van Westland,

Gelezen het initiatiefvoorstel van de fractie Westland Verstandig betreffende de geheimhouding van de huurovereenkomst en de vertragingskosten inzake de nieuwe Oekraïne-huisvesting Wateringen-Noord;

Kennisgenomen van Collegebesluit 26-263 van 3 november 2026;

Gelet op de artikelen 87, 88 en 89 van de Gemeentewet en artikel 5.1 van de Wet open overheid;

Overwegende dat:
- openbaarheid van bestuur het uitgangspunt behoort te zijn;
- inwoners recht hebben op inzicht in de besteding van publieke middelen;
- de gepubliceerde motivering voor de geheimhouding onvoldoende concreet maakt waarom de vier genoemde uitzonderingsgronden op beide documenten van toepassing zijn;
- niet is onderbouwd waarom volledige geheimhouding gedurende de gehele looptijd van het project noodzakelijk is;
- bescherming van specifieke persoonsgegevens of aantoonbaar concurrentiegevoelige gegevens in beginsel door gerichte afscherming kan plaatsvinden;
- de Gemeenteraad zijn controlerende taak moet kunnen uitoefenen en daarbij openlijk verantwoording moet kunnen afleggen;

WESTLANDVERSTANDIG
Altijd dichtbij & daadkrachtig

Besluit:

1. De geheimhouding op de huurovereenkomst en het document betreffende de vertragingskosten van de nieuwe Oekraïne-huisvesting Wateringen-Noord, opgelegd bij Collegebesluit 26-263 van 3 november 2026, op grond van artikel 89, vierde lid, Gemeentewet op te heffen.
2. Het College te verzoeken de betreffende documenten na opheffing van de geheimhouding zo spoedig mogelijk openbaar te maken, met uitsluitend die gerichte afscherming van passages die op grond van een concrete, afzonderlijk gemotiveerde wettelijke uitzonderingsgrond noodzakelijk is.
3. Het College te verzoeken bij toekomstige besluiten tot geheimhouding per document concreet en afzonderlijk te motiveren welke wettelijke uitzonderingsgrond van toepassing is, waarom het publieke belang van openbaarheid daarvoor moet wijken en waarom gedeeltelijke openbaarmaking onvoldoende zou zijn.

En gaat over tot de orde van de dag.

Aldus vastgesteld door de Raad van de gemeente Westland in zijn openbare vergadering van 11 november 2026

De griffier,

De voorzitter,

Namens de fractie Westland Verstandig,
Peter Duijsens